

PHỤ LỤC

I – MỘT SỐ THÔNG TIN VỀ CÔNG ƯỚC QUỐC TẾ VỀ QUYỀN TRẺ EM VÀ CÁC ĐIỀU KHOẢN TRONG CÔNG ƯỚC CÓ LIÊN QUAN ĐẾN CHƯƠNG TRÌNH MÔN ĐẠO ĐỨC Ở LỚP 3

1. Những mốc quan trọng

- Bản Công ước về quyền trẻ em do Liên hợp quốc cùng với đại diện của 43 nước trên toàn thế giới tiến hành chuẩn bị và soạn thảo trong 10 năm (1979 – 1989).
 - Công ước được Đại Hội đồng Liên hợp quốc chính thức thông qua ngày 20 tháng 11 năm 1989, theo Nghị định 44/25. Công ước có hiệu lực và được coi là Luật quốc tế từ ngày 2 tháng 9 năm 1990, khi đã có 20 nước phê chuẩn.
 - Tính đến năm 1999 đã có 191 nước kí và phê chuẩn Công ước.
 - Việt Nam là nước đầu tiên ở châu Á và thứ hai trên thế giới đã phê chuẩn Công ước, ngày 20 tháng 2 năm 1990.

2. Nội dung cơ bản của Công ước

Công ước là văn bản quốc tế đầu tiên đề cập đến quyền trẻ em theo hướng tiến bộ, bình đẳng và toàn diện, mang tính pháp lý cao. Nội dung Công ước gồm 54 điều khoản. Với nội dung quy định các quyền dân sự, chính trị, kinh tế, văn hoá, Công ước thực sự là một văn bản hoàn chỉnh của công tác bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em ở tất cả các nước, nếu nó được thực thi và áp dụng một cách nghiêm túc và phù hợp. Trên thực tế những năm qua, Công ước đã trở thành cơ sở cho chương trình hành động của nhiều quốc gia trên thế giới trong công tác về trẻ em.

Việc Liên hợp quốc phê chuẩn Công ước đã khẳng định địa vị của trẻ em trong gia đình và xã hội. Trẻ em không chỉ là đối tượng được

quan tâm, chăm sóc, được hưởng thụ một cách thụ động, mà chính trẻ em là chủ thể của các quyền đã nêu ra trong Công ước.

Công ước thể hiện tập trung vào 8 nội dung cơ bản sau :

Bốn nhóm quyền

- Quyền được sống còn
- Quyền được bảo vệ
- Quyền được phát triển
- Quyền được tham gia

Ba nguyên tắc

- Trẻ em được xác định là tất cả những người dưới 18 tuổi.
- Tất cả các quyền và nghĩa vụ được nêu trong Công ước đều được áp dụng một cách bình đẳng cho tất cả trẻ em mà không có sự phân biệt đối xử.
 - Tất cả những hoạt động được thực hiện đều cần phải tính đến các lợi ích tốt nhất của trẻ em.

Một quá trình

Tất cả mọi người đều có trách nhiệm giúp Nhà nước thực hiện và theo dõi việc thực hiện Công ước.

**3. Một số điều khoản có liên quan đến chương trình môn
Đạo đức ở lớp 3** (Trích trong Tài liệu tập huấn Công ước về Quyền
trẻ em, NXB Chính trị Quốc gia, 2000).

ĐIỀU 2 :

Tất cả các quyền đều áp dụng cho tất cả trẻ em mà không có ngoại lệ. Chính Nhà nước có nghĩa vụ bảo vệ trẻ em chống lại bất kỳ hình thức phân biệt đối xử nào và có những biện pháp tích cực để đẩy mạnh quyền trẻ em.

ĐIỀU 9 :

Trẻ em có quyền được sống cùng với cha mẹ trừ phi việc này không thích hợp với lợi ích tốt nhất của các em. Trẻ em cũng có quyền duy trì tiếp xúc với cả cha và mẹ nếu phải sống xa một người hay cả hai người.

ĐIỀU 12 :

Trẻ em có quyền tự do bày tỏ ý kiến của mình và ý kiến của trẻ em phải được xem xét trong mọi vấn đề hoặc thủ tục ảnh hưởng đến trẻ em.

ĐIỀU 13 :

Trẻ em có quyền bày tỏ các quan điểm của mình, thu nhận thông tin và làm cho người khác biết đến các ý kiến và thông tin, bất kể sự cách biệt giữa các nước.

ĐIỀU 15 :

Trẻ em có quyền gặp gỡ những trẻ em khác, gia nhập hoặc lập hội.

ĐIỀU 16 :

Trẻ em có quyền được bảo vệ chống lại sự can thiệp vào đời tư, vào gia đình, nơi ở và thư tín của các em, chống lại những điều nói xấu và vu cáo.

ĐIỀU 17 :

Nhà nước phải đảm bảo cho trẻ em được tiếp xúc với những thông tin và tài liệu có xuất xứ từ những nguồn khác nhau, phải khuyến khích các phương tiện thông tin đại chúng truyền bá những thông tin có ích lợi về mặt xã hội và văn hoá đối với trẻ em. Nhà nước phải có những biện pháp bảo vệ trẻ em chống lại những tài liệu nguy hại.

ĐIỀU 18 :

Cha mẹ cùng có trách nhiệm hàng đầu trong việc nuôi dạy con cái và Nhà nước phải giúp họ thực hiện trách nhiệm ấy. Nhà nước phải giúp đỡ một cách thích hợp cha mẹ trong việc nuôi dạy con cái.

ĐIỀU 21 :

Tại những nước được phép cho nhận con nuôi, việc này chỉ được thực hiện vì lợi ích tốt nhất của trẻ em và chỉ với sự cho phép của nhà chức trách có thẩm quyền với các bảo đảm cần thiết cho trẻ em.

ĐIỀU 23 :

Trẻ em khuyết tật có quyền được chăm sóc, giáo dục và đào tạo đặc biệt để giúp các em có cuộc sống trọn vẹn, đầy đủ trong phẩm giá

nhằm đạt được một mức độ tự lập và hoà nhập vào xã hội ở mức lớn nhất có thể được.

ĐIỀU 26 :

Trẻ em có quyền được hưởng an toàn xã hội, trong đó có bảo hiểm xã hội.

ĐIỀU 27 :

Mọi trẻ em có quyền được có mức sống thích hợp cho sự phát triển thể chất, trí tuệ, tinh thần, đạo đức và xã hội của mình. Cha mẹ có trách nhiệm hàng đầu trong việc bảo đảm cho trẻ em được hưởng mức sống ấy. Nhà nước có nhiệm vụ bảo đảm cho trách nhiệm này được thực hiện. Trách nhiệm của Nhà nước có thể bao gồm giúp đỡ vật chất cho cha mẹ và con cái họ.

ĐIỀU 28 :

Trẻ em có quyền được học tập và Nhà nước có nghĩa vụ bảo đảm rằng giáo dục tiểu học là bắt buộc và miễn phí, khuyến khích tổ chức những hình thức khác nhau của giáo dục trung học đến được với mọi trẻ em và làm cho giáo dục đại học có được với mọi người trên cơ sở khả năng. Kỉ luật nhà trường phải tôn trọng các quyền và nhân phẩm của trẻ em. Nhà nước phải tham gia hợp tác quốc tế để thực hiện quyền này.

ĐIỀU 30 :

Trẻ em thuộc những cộng đồng thiểu số hoặc những nhóm dân cư bản địa có quyền được hưởng đời sống văn hoá riêng của mình, theo tôn giáo của mình và sử dụng ngôn ngữ riêng của mình.

ĐIỀU 31 :

Trẻ em có quyền vui chơi, giải trí và tham gia các hoạt động văn hoá, nghệ thuật.

ĐIỀU 32 :

Trẻ em có quyền được bảo vệ không phải làm những công việc gây tổn hại đến sức khoẻ và sự phát triển của các em...

II – MỘT SỐ ĐIỀU KHOẢN TRONG LUẬT BẢO VỆ, CHĂM SÓC VÀ GIÁO DỤC TRẺ EM VIỆT NAM

ĐIỀU 2 :

Trẻ em không phân biệt gái trai, con trong giá thú, con ngoài giá thú, con đẻ, con nuôi, con riêng, con chung, không phân biệt dân tộc, tôn giáo, nguồn gốc hay địa vị xã hội, chính kiến của cha mẹ hoặc người nuôi dưỡng, đều được bảo vệ, chăm sóc, giáo dục và được hưởng các quyền khác theo quy định của pháp luật.

ĐIỀU 3 :

Việc bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em là trách nhiệm của gia đình, nhà trường, các cơ quan nhà nước, các tổ chức xã hội và cá nhân.

ĐIỀU 7 :

Trẻ em có quyền sống chung với cha mẹ. Không ai có quyền buộc trẻ em phải sống cách ly cha mẹ trừ trường hợp vì lợi ích của đứa trẻ.

ĐIỀU 8 :

Trẻ em có quyền được bày tỏ ý kiến, nguyện vọng của mình về những vấn đề có liên quan đến mình.

ĐIỀU 11 :

Trẻ em có quyền vui chơi, giải trí lành mạnh, được hoạt động văn hoá, văn nghệ, thể dục thể thao, du lịch phù hợp với lứa tuổi.

ĐIỀU 13 :

Trẻ em có bốn phẩm :

1. Yêu quý, kính trọng, hiếu thảo đối với ông bà, cha mẹ, lễ phép với người lớn, thương yêu em nhỏ, đoàn kết với bạn bè, giúp đỡ người già yếu, tàn tật, giúp đỡ gia đình làm những việc vừa sức mình.

2. Chăm chỉ học tập, rèn luyện thân thể, tuân theo nội quy của nhà trường.

3. Tôn trọng pháp luật ; thực hiện nếp sống văn minh, trật tự công cộng và an toàn giao thông ; giữ gìn của công, tôn trọng tài sản của người khác.

III – MỘT SỐ TRUYỆN, THƠ, BÀI HÁT, CA DAO, TỤC NGỮ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN CÁC BÀI ĐẠO ĐỨC Ở LỚP 3

Bài 1 : KÍNH YÊU BÁC HỒ

Kí niệm về Bác

Bên gốc đa Tân Trào lịch sử có một ngôi nhà sàn đơn sơ của gia đình người chiến sĩ cách mạng lão thành, cụ Hoàng Trung Nguyên. Những đoàn khách viếng thăm khu di tích Tân Trào hầu hết đều ghé qua thăm cụ để được nghe cụ kể những câu chuyện cảm động về Bác Hồ khi Người hoạt động cách mạng tại nơi đây.

Những câu chuyện năm xưa từ từ hiện ra như cuốn phim quay chậm theo lời kể mạch lạc, minh mẫn của người già đã qua tuổi 80 : "Hồi ấy nào mấy người biết đó là Bác Hồ, chỉ gọi ông cụ là đồng chí già thôi. Nghe nói đồng chí già ở nhà ông Nguyễn Tiến Sự, tôi định bụng sang xem mặt đồng chí già. Bác gọi tôi lại hỏi thăm ân cần, tôi xưng con với Bác thì Bác bảo : Tôi không có con lớn bằng đồng chí đâu, cứ gọi tôi là Bác xưng cháu là được rồi.

Tôi được cách mạng giao nhiệm vụ đi giao thông cho Bác nên được sống gần Bác nhiều. Buổi trưa, Bác hay đi thăm anh em chiến sĩ đóng quân ở nhà dân, thấy mọi người ngủ mê mệt, Bác dặn dò : Các chú có ngủ thì ngủ vừa thôi, mùa nóng ngủ nhiều là hay ốm, mà số thuốc dự trữ của ta còn ít. Máy bay đồng minh thả hàng tiếp tế, đích thân Bác đi gọi mọi người tháo nước ruộng cho máy bay hạ cánh. Hôm sau bà con thấy một người vác cuốc đi đắp lại bờ, thì ra đó là đồng chí già, không ai bảo ai, mọi người đều tự động về nhà lấy cuốc xêng ra đắp...".

Những kỉ niệm về "đồng chí già" ở chiến khu Tân Trào ngày ấy trong kí ức của cụ Nguyên chỉ mới như hôm qua, mỗi lần kể lại vẫn còn nguyên nỗi xúc động bồi hồi. Hằng ngày dắt thằng cháu ra thăm gốc đa sừng sững, cụ Nguyên lại kể cho cháu nghe những câu chuyện

năm xưa về Bác. Niềm tự hào đó chính là món quà thơm thảo của lớp người ở chiến khu Tân Trào năm ấy để lại cho thế hệ mai sau.

THU HƯƠNG
(Báo TNTP số 60 – 5/2000).

Ảnh Bác

Nhà em treo ảnh Bác Hồ,
Bên trên là một lá cờ đỏ tươi.
Ngày ngày Bác mỉm miệng cười,
Bác nhìn chúng cháu vui chơi trong nhà.
Ngoài sân có mấy con gà,
Ngoài vườn có mấy quả na chín rồi.
Em nghe như Bác dạy lời :
"Cháu ơi đừng có chơi bời đâu xa.
Trồng rau, quét bếp, đuổi gà,
Thấy tàu bay Mĩ nhớ ra hầm ngồi..."

*
* * *

Bác lo bao việc trên đồi,
Ngày ngày Bác vẫn mỉm cười với em.

TRẦN ĐĂNG KHOA

Tháp Mười đẹp nhất bông sen,
Việt Nam đẹp nhất có tên Bác Hồ.

BẢO ĐỊNH GIANG

HOA THƠM DÂNG BÁC

Nhạc và lời : HÀ HẢI

Nhanh vừa - Vui tươi



Những cháu ngoan Bác Hồ khăn hồng bay rực rõ.
Những chiếc khăn thắm hồng mang niềm tin rực cháy.



Như những bông hoa thơm hoa đẹp tröm miền. Cùng vè dây
Như nhắc em ghi sâu Năm điều Bác dạy. Vì ngày mai



khoe sắc thắm. Cùng vè dây ngát hương thơm.
luôn phấn đấu. Vì ngày mai hãy vươn lên.



Bông hoa nghìn việc tốt. Bông hoa học hành chăm. Bông hoa
Thi đua nghìn việc tốt. Thi đua học hành chăm. Thi đua



chi đội mạnh đều xứng đáng mang tên cháu ngoan Bác Hồ.
xây dựng Đội để xứng đáng mang tên cháu ngoan Bác Hồ.



Là những bông hoa thơm kính dâng Bác Hồ.

Là những bông hoa thơm kính dâng Bác ...Hồ.

TIẾNG CHIM TRONG VƯỜN BÁC

Nhạc và lời : HÀN NGỌC BÍCH

Trong sáng

Sáng sớm nay cháu đến thăm vườn Bác.

Cháu bé Tây Nguyên đến thăm vườn Bác Hồ.

Mà nghe tiếng chim tiếng chim

hót trong veo. Tiếng chim chào mùa xuân đẹp

lắm. Từ vườn xưa dưới vòm cây Bác Hồ

Chim về đây làm tổ. Chim lớn và chim nhỏ

được nghe Bác ngâm thơ. Lòng em mơ



Bài 2 : GIỮ LỜI HỨA

Lời hứa danh dự

Có một dạo mùa hè, tôi hay ngồi đọc sách trong vườn (tôi cũng không biết tên vườn là gì) ở Lê-nin-grát, trên đảo Va-xi-lép-xki, gần ngôi nhà thờ trắng. Cuốn sách thật hấp dẫn, tôi ngồi mê mải đọc mà không biết trời đã tối lúc nào.

Sợ vườn đóng cổng nên tôi rảo bước thật nhanh. Đột nhiên, tôi dừng lại, nghe thấy rất rõ ràng ở bụi cây gần đâu đây có ai đang khóc. Gần bức tường của một ngôi nhà có một chú bé trạc bảy, tám tuổi đang đứng, đầu cúi xuống, nức nở khóc.

Tôi lại gần và hỏi :

– Ô, sao thế cháu ?

Lập tức em bé nín khóc như khi nhận được lệnh, ngẩng đầu lên nhìn tôi và nói :

– Không sao ạ.

– Sao lại không sao ? Ai trêu cháu đấy ?

– Không có ai ạ.

– Thế sao cháu khóc ?

Em bé nói vẫn còn khó khăn, chưa nén được nước mắt, nức nở, nắc và khịt mũi.

– Thôi về đi – Tôi bảo em – Cháu xem, đã tối rồi, cổng vườn đóng bây giờ.

Tôi định cầm tay em, nhưng em bé giật tay ra và nói :

– Cháu không về.

– Sao ? Sao cháu không về ?

– Cháu không đi được.

– Sao vậy ? Cháu sao thế ?

– Cháu không sao cả – Em bé nói.

– Cháu bị ốm à ?

– Khôngạ – Em bé nói – Cháu không ốm.

– Thế vì sao cháu không đi được ?

– Cháu là lính gác – Em nói.

– Thế nào ? Lính gác à ? Lính gác gì ?

– Chú không hiểu à ? Chúng cháu đang chơi.

– Cháu chơi với những ai ?

Em bé im lặng, thở dài và nói :

– Cháu không biết nữa.

Lúc này, thú thật tôi đã nghĩ em bé hẵn đau ốm gì đó, nên đầu óc không bình thường.

– Cháu nghe này – Tôi bảo em – Cháu nói gì vậy ? Thế là thế nào ? Cháu chơi mà lại không biết chơi với ai à ?

– Vâng – Em bé đáp – Cháu không biết. Cháu đang ngồi trên ghế dài thì bỗng có một anh lớn đến bảo cháu : "Mày có muốn chơi đánh trận giả không ?". Cháu bảo : "Muốn". Thế là bắt đầu chơi. Anh ấy bảo : "Mày là trung sĩ". Một đứa là nguyên soái – dẫn cháu đến đây và bảo : "Đây là kho thuốc súng. Mày sẽ là lính gác... Mày hãy

đứng đây đến khi tao cho người đến thay". Cháu bảo : "Rõ". Nhưng nó lại nói : "Mày phải hứa danh dự là không được đi đâu cả".

- Thế rồi sao ?
- Thế rồi cháu bảo : "Tôi hứa danh dự là không đi đâu cả".
- Rồi sao nữa ?
- Rồi cháu cứ đứng mãi, đứng mãi mà vẫn không thấy ai tới...
- Thì ra câu chuyện là thế đó ! – Tôi bảo em bé – Vậy cháu làm gì bây giờ ?
 - Cháu không biết nữa – Em bé nói, rồi lại sụt sịt khóc.
 - Chắc cháu đã đói rồi ? – Tôi hỏi em.
 - Vâng, cháu đói lắm.
 - Thế này nhé – Tôi vừa nghĩ, vừa nói – Cháu chạy về nhà ăn cơm tối đi, chú sẽ đứng gác thay cháu.
 - Vâng – Em bé nói – Thế cũng được hả chú ?
 - Sao lại không ?
 - Nhưng chú không phải là bộ đội mà.

Tôi gãi tai và nói :

– Đúng là cháu không đi được. Chú không thể ra lệnh cho cháu rời bỏ vị trí gác. Chỉ có người trong quân đội mới làm được, chỉ có người chỉ huy.

Và ngay lúc đó tôi bỗng nảy ra một ý hay. Tôi nghĩ rằng chỉ có một quân nhân mới có thể gõ cho em lời hứa danh dự, cho phép em rời trạm gác. Vậy phải đi tìm một quân nhân.

Tôi không bảo thêm gì em, chỉ nói : "Đợi chú một lát" – và không để mất thời gian, tôi rảo bước ra cổng.

Cổng vẫn còn mở, người gác đã đi tới tận góc vườn đằng kia và lúc lắc cái chuông.

Tôi đứng cạnh cổng đợi một lúc lâu, xem có thấy đồng chí trung úy hoặc chiến sĩ hồng quân nào đó không. Nhưng thật trớ trêu, không có một người lính nào đi trên đường cả.

Tôi đã định quay vào vườn, thì đột nhiên nhìn thấy ở góc phố, chỗ bến tàu điện, xuất hiện cái mũ sĩ quan đen có những vạch xanh của kị binh. Có lẽ, trong đời tôi, chưa bao giờ tôi mừng rỡ như giây phút ấy. Tôi cắm đầu chạy ra bến tàu. Nhưng chưa chạy kịp tới nơi, tôi đã thấy tàu điện vào bến. Người sĩ quan là một thiếu tá kị binh còn trẻ, đang cùng một số hành khách chuẩn bị lên tàu.

Thở hổn hển, tôi chạy tới bên đồng chí ấy, kéo tay và kêu lên :

– Đồng chí thiếu tá ! Khoan đã ! Chờ tôi với ! Đồng chí thiếu tá !

– Có việc gì vậy ?

– Xin đồng chí hiểu cho, có việc này – Tôi nói – Ở đằng kia, trong vườn, gần chòi gác có một em bé đang đứng gác... Em ấy không thể bỏ đi được, vì em đã hứa lời hứa danh dự... Em còn nhỏ lắm... Em đang khóc...

Đồng chí sĩ quan mở to mắt nhìn tôi ngạc nhiên. Chắc anh ta nghĩ rằng tôi có bệnh nên đầu óc không bình thường.

– Tôi thì có liên quan gì đến việc đó – Anh nói.

Tàu điện đã đi rồi, anh nhìn tôi vẻ khó chịu.

Nhưng đến khi tôi nói rõ sự việc thì đồng chí ấy không chần chừ mà nói ngay :

– Chúng ta đi thôi, đi thôi. Được rồi. Sao đồng chí không nói ngay cho tôi biết ?

Khi chúng tôi trở lại vườn cây thì người coi vườn vừa mắng khoá vào cổng xong. Tôi đề nghị ông ta đợi một chút và nói còn một em nhỏ ở trong đó, rồi tôi cùng đồng chí thiếu tá đi sâu vào vườn.

Trong bóng tối, chúng tôi tìm mãi mới thấy ngôi nhà nhỏ màu trắng. Em bé vẫn đứng ở chỗ cũ, nơi tôi bảo em đợi, và lần nữa – nhưng lần này rất khẽ – em vẫn đang khóc. Tôi gọi em. Em mừng quá, reo lên, tôi bảo :

– Đây này, chú đã mời đồng chí chỉ huy đến.

Trông thấy người sĩ quan, em bé lập tức vươn thẳng người lên cao thêm đến mấy phân.

– Đồng chí gác – Người sĩ quan bảo em – Đồng chí cấp bậc gì ?

– Tôi là trung sĩ – Em bé trả lời.

– Đồng chí trung sĩ, tôi ra lệnh cho đồng chí rời khỏi trạm gác.

Em bé nín lặng, khịt mũi rồi hỏi :

– Thế còn chú cấp bậc gì ạ ? Cháu không nhìn thấy chú có mấy sao...

– Chú là thiếu tá – Người sĩ quan nói.

Lập tức em bé giơ tay chạm vào vành mũ lưỡi trai xám của mình và nói :

– Rõ, thưa đồng chí thiếu tá, đã được lệnh rời trạm gác.

Em nói câu đó nhanh nhẹn và dũng dạc đến nỗi chúng tôi không nhịn được và phá lên cười.

Em bé cũng vui vẻ cười theo nhẹ nhõm.

Chúng tôi vừa bước ra khỏi cổng vườn, cánh cổng đã đóng sập sau lưng. Người coi vườn xoay mày vòng chìa trong ổ khoá.

Đồng chí thiếu tá bắt tay em bé.

– Đồng chí trung sĩ khá lấm – Anh nói – Lớn lên đồng chí sẽ trở thành một người chân chính. Tạm biệt đồng chí.

Em bé lấm bẩm gì đó và nói : "Tạm biệt".

Đồng chí thiếu tá giơ tay lên vành mũ chào chúng tôi. Vừa lúc ấy tàu điện đã đến, đồng chí chạy vội ra bến.

Tôi cũng chào và bắt tay em.

– Có lẽ chú đưa cháu về nhà nhé ? – Tôi bảo em.

– Không, cháu ở gần đây thôi. Cháu không sợ đâu – Em bé trả lời.

Tôi nhìn cái mũi lấm tấm tàn nhang của em và nghĩ rằng quả thật, đối với em, không có gì đáng sợ cả. Em đã có một nghị lực như vậy, đã có một lời hứa kiên định như vậy thì em đâu có sợ bóng tối, sợ bọn lưu manh, hay những gì khủng khiếp hơn nữa.

LÊ-Ô-NÍT PAN-TÊ-LÊ-ÉP

Hà Trúc Dương dịch (Báo Khăn quàng số 13)

Ca dao, tục ngữ :

- * Nói lời phải giữ lấy lời,
Đừng như con bướm đậu rồi lại bay.
- * Lời nói gió bay.

Bài 4 : QUAN TÂM, CHĂM SÓC ÔNG BÀ, CHA MẸ, ANH CHỊ EM

Cái bánh mì

Trống vừa đánh hết giờ, tôi đã kéo thằng Hưng – em trai tôi ra cổng trường và bảo :

– Sáng nay, em đã ăn gì chưa ? Đưa tiền đây chị mua bánh mì cho.

Nó đưa cho tôi 500 đồng, mặt đầy vẻ băn khoăn. Chẳng chú ý, tôi chạy vùt đi loáng cái rồi trở lại. Tôi đưa cho nó một cái bánh mì và bảo :

– Nay ăn đi ! Đói quá rồi !

Rồi tôi ăn ngấu nghiến. Chẳng là sáng nay mẹ tôi bị ốm, không thể chạy ra chợ để mua gạo nấu bữa sáng được. Lúc đi học, bố đưa cho hai chị em mỗi đứa 500 đồng và bảo :

– Sáng nay mẹ con ốm, nên chưa chuẩn bị được bữa sáng. Các con cầm lấy tiền trưa về ăn gì cho đỡ đói.

Chẳng mấy khi có tiền ăn quà nên tôi ăn rất nhanh. Khi ăn xong, quay lại, tôi thấy thằng Hưng vẫn cầm cái bánh mì đầy vẻ lưỡng lự. Tôi hỏi :

– Sao em không ăn ?

– Em để dành.

Tôi bật cười :

– Mày thì cái gì cũng để dành, đằng nào cũng ăn thôi.

Nó áp úng :

- Em... em định để dành cho mẹ.
- Em khỏi lo, mẹ ăn cháo chứ ăn gì bánh mì.

Lúc này nó mới nói :

- Sáng nay, em thấy nhà mình hết gạo, mẹ lại không đi chợ mua được nên em để dành cho mẹ. Nếu không ăn gì thì sao mẹ khỏi ốm được. Em thấy bố cũng chưa ăn gì đâu, đang định bảo chị để dành cho bố một nửa thì chị đã ăn, em không muốn...

Nó chưa nói hết câu, tôi đã thấy nghèn nghèn ở cổ. Miếng bánh mì trong cổ tôi không thể nào nuốt trôi được. Nó đang ngon bỗng trở nên đắng ngắt. Một giọt nước mắt lăn trên gò má tôi không sao ngăn nổi. Ôi, tôi thật vô ý !

PHẠM THỊ PHƯƠNG

(Lớp 8C, THCS Nguyễn Cao, Quế Võ, Bắc Ninh)

Gia đình

(Tặng bố mẹ kính yêu)

Nép mình trong chiếc lá
Bắt gặp một ý thơ
Trốn vào trong giấc mơ
Thấy khoảng trời rộng mở.

Có tay cha nâng đỡ
Tuổi thơ con bay cao
Lời mẹ ru ngọt ngào
Mở chân trời mơ ước.

Con làm sao hiểu được
Lòng cha mẹ bao la

Những nghĩa tình sâu xa
Mênh mông như biển cả.

Mai này con khôn lớn,
Đi khắp bốn phương trời
Cũng thấy như muôn nơi
Đều có tình cha mẹ.

BÙI THỊ THU HẰNG
(Lớp 10 Văn, THPT chuyên Hạ Long, Quảng Ninh)

Bầm tôi

Quê tôi có lẽ gọi mẹ là bầm. Ngày nhỏ, tôi cứ tưởng nơi nào cũng gọi như thế. Nhưng từ hồi đi học, rồi sau này theo dì lên tỉnh, tôi được biết có những nơi gọi là mẹ, là má, là u...

Quê tôi nghèo, người dân quanh năm vất vả nơi đồng chiêm nước trũng. Nhưng khổ nhất bao giờ cũng là mẹ. Có lẽ vì thế mà sinh ra cái lệ gọi là bầm. Tiếng bầm nghe triu nặng tình thương, nghe qua đã thấy những cơ cực lam lũ của cả đời người. Tuổi thơ tôi trôi qua trong sự chắt chiu của bầm. Nay giờ, khi xa bầm hơn ba chục cây số tôi vẫn nhớ như in hình dáng ấy...

Đó là những chiều đông rét buốt, con đường làng lởm chởm đá sỏi. Bầm tôi với đôi chân thâm tím và vài ba vết nứt nơi gót vẫn bước những bước vội vã ra đồng. Đôi vai gầy của bầm lệch hẳn về một bên bởi đôi quang nặng có hai rổ phân và mươi bó mạ phía trên. Bầm đi cấy. Chiếc áo bông cũ kĩ màu đen bầm sầm từ thời con gái, giờ đây đã sờn rách thành những ô mắt cáo lòi cả bông không đủ ấm cho tấm thân gầy của bầm. Chiếc nón lá nghiêng sang một bên đỡ cho bầm những giọt mưa phùn đang lất phất bay theo làn gió bắc. Chiếc quai nón bầm buộc bằng lạt tre hằn lên cầm của bầm một vết núng đỏ lựng. Chiều nào bầm về tôi cũng sờ vào đó và thấy lòng mình nhói lên một cảm xúc khó tả. Tôi ngắm nhìn khuôn mặt lam lũ của bầm, áp sát mặt mình vào đó, hít sâu mùi mồ hôi nồng nồng pha chút mùi bùn đất đến bâng khuâng. Khi ra tới bờ ruộng, bầm đặt gánh mạ trên bờ,

xắn vội ống quần lội xuống, chia mạ rồi bắt đầu cấy. Một đòn, hai đòn rồi ba đòn. Mặc cho mưa phùn gió bắc, đôi bàn tay bầm vừa vê mạ, vừa cắm vội xuống bùn. Gió lạnh, bùn càng lạnh hơn, tay bầm chắc tê cứng. Nhiều lần, bầm phải nhổ cụm lúa vừa cấy để cho thêm hoặc bớt đi vài nhánh.

Bây giờ, cuộc sống của bầm con tôi đã khá hơn trước. Nhưng bầm vẫn giữ nếp sống xưa, vẫn chất chiu, tần tiện và lam lũ. Sức vóc còm cõi và cuộc sống vất vả cộng với bệnh thấp khớp đã làm cho bầm không ra đồng được. Bầm ở nhà, nuôi mấy con gà, con lợn và chăm sóc mảnh vườn.

Nhà dì tôi trên thành phố cũng khá giả và quý tôi, thương bầm nên dì giành phần nuôi tôi. Thế nhưng, tháng tháng, bầm vẫn gửi cho dì khi năm chục, khi bảy chục, bán được lứa lợn nào lại gửi tới vài trăm. Chao ôi, những đồng tiền của bầm nó cũng gây như súc vóc của bầm. Tôi cầm tiền mà rưng rưng nước mắt. Sâu tận đáy lòng tôi gọi : Bầm ơi !

TRẦN ĐÌNH NAM

(Báo TNTP số 18 - 20 ngày 11/2/2000)

Chuyện của Trâm

Ở nhà, tuy không ai nói ra, nhưng ai cũng biết là ba thương cu Bi nhất. Đi làm về câu đầu tiên của ba là : "Cu Bi của ba đâu rồi nào ?". Còn đi đâu thì khỏi nói, ánh mắt ba luôn tự hào dõi theo cu Bi, như thể thầm khoe với mọi người : "Đấy, cục cưng của tôi đấy !". Trâm biết thế nên lúc nào cũng cảm thấy buồn buồn.

Sáng nay vào lớp, Trâm thấy nhỏ Thuy không được vui. Nhỏ cứ ngồi lầm lì trong một góc, thật chẳng giống với nhỏ Thuy lanh như chim sáo thường ngày chút nào. Đợi đến giờ chơi, Trâm mon men gợi chuyện. Chẳng ngờ chỉ sau vài câu, đôi mắt nhỏ Thụy đã rân rấn nước mắt. Nhỏ sụt sịt :

- Thì cũng tại thằng Minh nhà Thuy ấy !
- Thằng Minh làm sao ?

– Càng ngày càng thấy ghét ! Nó được ba mẹ cưng chiều rồi muốn làm gì thì làm. Như hồi sáng nay nè, lúc xếp vở vào cặp Thụy mới phát hiện ra cuốn tập Sinh vật đã bị vẽ tơi bời hoa lá trong đó.

Trâm nhăn mặt :

– Thằng Minh vẽ à ?

– Ủ. Thụy giận quá, lôi nó ra phết cho mấy roi, nó khóc toáng lên, làm mẹ mắng cho Thụy một trận kinh hồn luộn !

– À, ra là thế ! – Trâm gật gù, tự nhiên liên tưởng đến chuyện nhà mình...

*
* * *

Hôm ấy, trời đổ một cơn mưa thật to, Trâm lại quên không mang theo áo mưa, thế là ướt loi ngoi. Về đến nhà, vừa ngồi vào bàn ăn cơm, Trâm đã hắt hơi mấy cái liền, rồi sau đó là sốt li bì.

Ở nhà chẳng có ai, mẹ chạy tới chạy lui lấy thuốc cho Trâm uống, pha li chanh nóng cho Trâm nữa, rồi chạy đi gọi điện đi đâu đó. Trong giấc ngủ chập chờn, Trâm thấy gương mặt mẹ thật gần... Mở mắt ra, ủa, là gương mặt mẹ thật. Mẹ không đi làm sao ?

– Mẹ đã gọi điện đến cơ quan xin nghỉ buổi chiều. Con cứ nằm nghỉ, có mẹ đây rồi – Giọng mẹ dỗ dành, hệt như Trâm là con nít không bằng.

Cu Bi lăng xăng chạy vô, sờ bàn tay bé xíu lên trán Trâm, nói líu lo :

– Chị Trâm đừng ốm nữa nha, mau hết bệnh để còn chơi với cu Bi nữa chứ !

Rồi nó trịnh trọng "tặng" Trâm một chiếc xe hơi đồ chơi. Nó nghiêm nghị bảo : "Chị Trâm ôm chiếc xe này đi, mỗi lần cu Bi đau bụng, cu Bi ôm chiếc xe này vô bụng là hết đau liền à".

*
* * *

Buổi chiều, ba đi làm về, Trâm nghe mẹ nói với ba gì đấy ngoài phòng khách, rồi tiếng ba rỗn rảng, giọng cố vui vẻ nhưng vẫn không giấu được lo âu :

– Đâu rồi, con gái Trâm của ba đâu rồi ? Bệnh à con ? Sao, con gái của ba mà cũng dám bị bệnh à ?

Rồi ba bỏ túi xách xuống đất, lại sờ trán Trâm :

– Không sao, đỡ sốt rồi. Chỉ cần húp thêm tô cháo trứng "thần dược" ba nấu là khoẻ ru !

Ba hôn lên trán Trâm rồi khẽ dợm bước đi. Đôi mắt Trâm nóng lên. Nhỏ khẽ gọi :

– Ba... !

– Gì đó, con gái ?

Trâm khó nhọc nuốt nước bọt :

– Ba với mẹ... cũng thương con nhiều như thương cu Bi chứ ba ?

Ba phì cười :

– Con lại suy nghĩ vẫn vơ gì đấy hả ?

Trâm thút thít :

– Con sợ... con sợ... ba mẹ không thương con nhiều bằng em Bi. Bình thường, lúc nào em Bi cũng được cưng hơn.

Ba quay lại, mỉm cười ôm Trâm vào lòng :

– Con đừng nghĩ như vậy. Đứa nào ba mẹ cũng thương yêu như nhau. Em Bi nhỏ hơn con nên cần được chăm sóc nhiều hơn. Con gái ba lớn rồi, đâu cần dựa dẫm hoài vào bố mẹ nữa, đúng không ?

Dừng lại một chút, ba tiếp :

– Những lúc em Bi chưa ngoan, thay vì quát mắng em, con có thể nói nhẹ nhàng cho em nghe. Lúc ấy thì ba mẹ thấy vui lắm, đâu phải rầy con để con phải tủi thân.

Trâm dụi đầu vào ngực ba, nói nhỏ :

– Dạ... con hiểu rồi, ba ạ.

Ồ, có vậy mà trước giờ sao Trâm chẳng hiểu ra vậy cà ! Điều phát hiện thú vị này, sáng mai nhất định Trâm cũng phải nói cho Thuy hiểu mới được.

(Theo báo *Khăn quàng đỏ* số 17)

Khi mẹ ốm

Mẹ nó là một người đàn bà tần tảo, hết lòng vì chồng con. Mọi việc trong nhà, dù nhỏ nhặt nhất vẫn đều qua tay bà cả. Cứ đi làm thì thôi, chứ về đến nhà chẳng ai thấy bà nghỉ chân, nghỉ tay bao giờ. Nó đã 15 tuổi mà vẫn chưa phải làm việc gì cả. Có lẽ vì thương nó vất vả nên bà đã làm hết cho nó. Đã mấy lần nó định giúp mẹ nhưng cái tính lười lại trỗi dậy nên lại thôi. Thế rồi, một hôm, mẹ nó ốm, bà mệt nên nằm suốt đến mười giờ trưa. Như bản tính, đang ngủ mê mệt, mẹ nó choàng tỉnh, hốt hoảng nhìn đồng hồ :

– Chết thật, đã mười giờ rồi. Mẹ mệt quá nên ngủ thiếp đi. Phải dậy nấu cơm trưa cho mấy bố con thôi.

Bà khó nhọc ngồi dậy, đi đôi dép nhựa và xuống nhà nấu cơm. Bà nặng nề vo gạo rồi nấu thức ăn. Nó quan sát và thấy thương mẹ vô cùng. Nó ào đến, cố giấu những giọt nước mắt, nó tỏ vẻ bình thường và nói với mẹ :

– Mẹ ơi, mẹ đang mệt, mẹ nghỉ đi để con làm giúp cho.

Mẹ mỉm cười, ân cần nói với nó :

– Để mẹ làm, mẹ không sao đâu. Con cứ lên nhà đi !

Nói như thế nhưng mẹ nó đứng chững lại, dựa vào tường và khẽ nhăn nhăn trán, dường như bao vất vả, lo toan của bao năm dồn nén, mẹ nó quy xuống. Nó hốt hoảng, dùi mẹ lên ghế :

– Mẹ có làm sao không ạ ? Mẹ ngồi xuống đây đi. Để con lấy cốc nước. Con đã nói rồi, để con làm cho, mẹ cứ cố mãi.

Mẹ nó dường như sắp đứng dậy, nói :

– Mẹ không sao, uống cốc nước vào là khoẻ ngay thôi. Mà con làm sao được.

Nó vừa nói, vừa đẩy mẹ xuống ghế :

– Con làm được, con chỉ cần mẹ làm "quân sư" cho con thôi. Dù sao con cũng đã 15 tuổi rồi. Tuổi con bao bạn đã làm được đủ thứ việc, còn con đến nấu nồi cơm còn chưa biết.

Và nó bắt tay vào làm ngay. Nó hăng hái làm hết từ việc này đến việc khác qua sự chỉ bảo của mẹ. Không chỉ có mỗi nấu cơm mà lau nhà, quét nhà, rửa bát... nó đều đã làm. Nó hăng say làm tuy quần áo bị bẩn, nhọ nhem hết. Mẹ nở nụ cười tươi, ôm nó vào lòng xúc động nói :

– Con mẹ đã lớn thật rồi !

NGUYỄN HỒNG HẠNH

(Lớp 6A – THCS Lê Ngọc Hân, Hai Bà Trưng, Hà Nội)

Một kí niệm đáng nhớ của tôi

Chiều nay, buổi chiều đầu mùa hạ, một cơn mưa rào bất chợt ập xuống. Đứng ở hàng hiên trước cổng bệnh viện ở phố Phủ Doãn, trong cơn mưa chiều tầm tã, tôi trông thấy một bà mẹ, dáng vẻ tiêu tuy, thân hình nhỏ bé, gương mặt xanh xao hốc hác, đôi mắt đầy vẻ đau buồn, đang nghẹn ngào trong tiếng khóc : "Con ơi ! Sao con nỡ bỏ mẹ mà đi !". Nhìn dáng vẻ đáng thương cùng tiếng khóc xé ruột của bà, một kí niệm khó quên về mẹ lại hiện về nguyên vẹn trong kí ức của tôi.

Đó là một buổi chiều thứ ba cách đây chừng một năm, hôm đó trời cũng mưa tầm tã... Sau giờ học chính khoá, tôi đến phố Thi Sách để học thêm. Vì không nhớ lịch học của tôi nên mẹ đến trường để đón tôi như thường lệ, nhưng rồi chờ mãi chẳng thấy tôi đâu, mẹ hốt hoảng đội trời mưa đi tìm tôi hết nhà bạn này đến nhà bạn khác. Trời đã tối, đường phố đã lên đèn nhưng cơn mưa vẫn chưa ngớt, đứng ở một hàng hiên bên đường chờ mẹ, tôi thấy mẹ thất thểu bước thấp bước cao, quần áo ướt sũng, mắt lo âu hốt hoảng. Mẹ vừa đi vừa gọi tên tôi : "Quân ơi...". Trời ! Sao mẹ lại khốn khổ thế kia ? Nói sao cho hết những tình cảm của tôi đối với mẹ khi ấy. Tôi vội vàng gọi : "Mẹ !". Mẹ

đã nhận ra tôi và như một bản năng rất tự nhiên, mẹ chạy nhào tới ôm ghì tôi vào lòng, nghẹn ngào nói trong hơi thở dồn dập : "Con đi đâu làm mẹ tìm mãi, mẹ tưởng đã mất con rồi". Nép đầu vào ngực mẹ, tôi thấy những giọt nước mắt chảy đầm đìa trên mặt mẹ. Có lẽ suốt đời, tôi không bao giờ quên được giây phút ấy, giây phút mà tận đáy lòng và với cả con tim tôi cảm nhận được tình mẹ thật là bao la và lòng thương yêu con ở người mẹ thật là vô bờ. Có gì thiêng liêng và cao cả hơn tình mẹ con. Bởi vì đứa con chính là một phần máu thịt của mẹ, mẹ nhận ra nó từ ngày nó còn là một tế bào nhỏ trong mình. Mẹ nuôi con chăm chút từng ngày và mong muốn con trưởng thành... Còn nỗi đau khổ nào hơn khi người mẹ bị mất con... Tôi hiểu điều đó hơn bao giờ hết, càng xót xa và cảm thông trong nỗi đón đau của người mẹ kia. Bất giác, tôi chợt như nghe thấy những lời ru dịu dàng của một người mẹ trẻ nào đó đang hát ru con bằng một câu ca dao quen thuộc :

*Chim trời ai dẽ đêm lông
Nuôi con ai dẽ kể công tháng ngày.*

Nhưng sao hôm nay, tôi lại thấy nó thầm thía là vậy ? Bỗng dung, tôi thấy trào dâng trong lòng một tình cảm yêu thương mẹ vô hạn. Tôi thầm mong muốn tất cả mọi người trên Trái Đất này hãy biết ơn và kính trọng mẹ, đừng bao giờ làm mẹ phải buồn khổ bởi mẹ đã đau khổ và vất vả quá nhiều.

Cơn mưa đã ngớt, tôi đạp xe trở về nhà mà lòng xúc động khôn nguôi. Mẹ đã cho tôi cuộc sống, mẹ là niềm vui, nguồn hạnh phúc, là chỗ dựa vững chắc của đời tôi. Tôi sẽ học hành chăm chỉ, ngoan ngoãn để mẹ vui lòng.

NGUYỄN LÊ QUÂN

Ca dao, tục ngữ :

*

Công cha như núi Thái Sơn

Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra.

Một lòng thờ mẹ kính cha

Cho tròn chữ hiếu mới là đạo con.

- * Chị ngã em nâng.
- * Nước có nguồn, cây có gốc.

Bài 5 : CHIA SẺ VUI BUỒN CÙNG BẠN

Niềm vui trong nắng thu vàng

Gần vào năm học mới rồi mà sách vở của Liên còn thiếu nhiều lăm. Hoàn cảnh gia đình đã khó khăn, ba chị em đều đi học nên càng túng bấn.

Hôm đến trường tập trung, nghe các bạn kể về chuyện chuẩn bị sách vở bút giấy cho năm học mới, Liên buồn lấm, lặng lẽ ra đứng một mình ở góc lớp.

Hiền là lớp phó, tuy không là bạn thân với Liên nhưng lại để ý đến thái độ của bạn. Hiền đến gần Liên, hỏi :

– Có chuyện gì vậy, Liên ? Sao bạn buồn thế ?

Nghe bạn kể, Hiền nắm chặt tay Liên an ủi :

– Đừng buồn nữa, Liên ạ. Từ nay đến ngày khai giảng còn một tuần nữa kia mà. Mình tin là bạn sẽ có đầy đủ sách vở.

Ngày khai giảng, một niềm vui bất ngờ đến với Liên. Run run cầm gói quà từ tay Hiền, Liên xúc động chẳng nói nên lời.

– Đây là 20 quyển vở và 5 quyển sách bạn còn thiếu. Mình đã vận động các bạn trong lớp mỗi người góp một quyển. Chúng mình chúc Liên học thật tốt...

Trong nắng thu vàng, tiếng trống khai trường vang lên giòn giã. Năm học mới bắt đầu !

NGUYỄN THỊ DUYÊN
(Lớp 11 Văn, THPT Năng khiếu Hà Tĩnh)

Bài 6 : TÍCH CỰC THAM GIA VIỆC LỐP, VIỆC TRƯỜNG

Vách áo...

Tuần nào cũng vậy, cứ đến sáng thứ sáu là lớp tôi phải quét dọn vệ sinh sân trường và cầu thang. Công việc không nặng nhọc mà các bạn cứ đùn đẩy nhau không ai chịu làm và cuối cùng vẫn chỉ là mấy bạn đã làm tuần trước, tuần trước nữa... Một tập thể 42 học sinh mà tị nhau từng tí một. Các bạn nữ thì bảo :

– Bạn con trai đầy kia sao cậu không bảo mà cứ bảo bọn tôi.

Các bạn nam lại nói :

– Những việc này cô giáo bảo bạn con gái phải làm.

Là lớp trưởng không nói được ai, tôi thực sự thất vọng nhưng có ai hiểu cho tôi đâu. Nói ra thì lại bảo là lầm chuyện với thế này, thế nọ, ra oai...

Các bạn của tôi ơi, xin các bạn hãy nghĩ lại cho, tôi đang rất khó xử không biết nên làm thế nào. Nếu tình trạng này kéo dài thì lớp ta sẽ ra sao ? Tôi viết bài này sẽ có bạn nghĩ là vạch áo cho người xem lưng, lớp đang có tiếng...

Nhưng các bạn có biết không ? Có tiếng để làm gì khi mà bên trong rỗng tuếch, mất đoàn kết... Vậy, các bạn hãy trả lời : Trách nhiệm thuộc về ai ?

VŨ THỊ QUÝ

(Lớp 8E, THCS Sao Đỏ, Chí Linh, Hải Dương)

Tại con chích chờ

Nghỉ hè, thiếu niên xóm tôi hoạt động rất sôi nổi. Nào là tập thể dục buổi sáng, nào là làm vệ sinh đường làng và vui chơi tập thể. Chỉ buồn một nỗi là tiền quỹ chẳng còn đồng nào nên muốn mua sắm cái gì cũng đành bó tay. Một buổi tối, chúng tôi họp nhau lại để bàn xem có thể làm việc gì đó lấy tiền quỹ.

Bàn tính mãi, chúng tôi mới quyết định làm cỏ lúa thuê và hái chè thuê cho những gia đình trong xóm, trong xã. Tiền công thu được đem góp vào quỹ Đội.

Hôm ấy, chúng tôi hái chè thuê cho nhà chú Mạnh. Trong khi đứa nào cũng chăm chỉ làm việc thì Tưởng chơi đùa với con chích choè nó đem theo ra nương chè. Con chim rất vô tư, lúc đỗ trên vai đứa này lúc đứng rỉa lông trên đầu đứa kia. Tưởng cười vui thích với con chim của mình, còn chúng tôi thì rất khó chịu. Mấy đứa bảo :

– Tưởng, đem con chim của mày về nhốt lại rồi ra làm đi !

Nó lưỡng lự rồi toét miệng cười :

– Ủ, cũng được, đi làm mà không cho làm thì về.

Thoắt cái, nó đã biến vào luỹ tre làng và mất hút. Đến hôm họp Đội, chúng tôi gợp ý thì nó chống chế :

– Tại con chích choè thôi...

BÙI THỊ HỒNG KHUYÊN
(Đội 5, Thượng Cốc, Lạc Sơn, Hòa Bình)

EM YÊU TRƯỜNG EM

Hơi nhanh - Vui - Nhịp nhàng

Nhạc và lời : HOÀNG VÂN

The musical score consists of three staves of music notation. The top staff starts with a treble clef, a common time signature, and a key signature of one sharp. It features eighth-note patterns. The middle staff continues with a treble clef and common time. The bottom staff begins with a treble clef and common time. Below the music, the lyrics are written in Vietnamese, corresponding to the notes:

(Nhạc)

.....) Em yêu trường em với bao bạn

(Nhạc
)

thân và cô giáo hiền, như yêu quê
 hương, cắp sách đến trường trong muôn vàn yêu
 thương. (Nhạc
)
 Nào bàn nào ghé, nào sách, nào vàng
 Mùa phượng, phượng thăm. Mùa cúc, Mùa vàng
 vở.
 nở.
 Nào mực nào bút, nào phấn, nào hồng
 Mùa huệ, huệ trắng, Đào thăm, hồng
 bảng.
 đỏ.
 Cả tiếng chim vui trên cành cây
 Trường chúng em đây như vườn hoa
 cao.
 tươi.
 Người lá cờ sao trong nắng thu
 tốt, việc hay là cháu Bác
 Hết
 vàng. Yêu sao yêu thế trường của chúng em. (Nhạc...)
 Hồ. Yêu sao yêu thế trường của chúng em.

Bài 7 : QUAN TÂM, GIÚP ĐỠ HÀNG XÓM LÁNG GIỀNG

Tình làng nghĩa xóm

Tôi với mẹ đang chuẩn bị bữa cơm chiều thì nghe tiếng gọi của chị Quỳnh hàng xóm :

– Vân ơi ! Mẹ chị đi chùa về có quả chuối với mấy cái kẹo cho em đây này.

– Em xin ! – Tôi chạy ra đỡ lấy món quà.

Đợi chị Quỳnh đi rồi, tôi vào nhà, ném bịch tất cả xuống bàn và càu nhau :

– Có mỗi quả chuối bé tí với ba cái kẹo ranh mà gọi âm cả lên.

Thấy thế, mẹ tôi hỏi với giọng không vui :

– Kìa, sao con lại nói như thế ?

– Thì mẹ xem – Tôi hậm hực – Con đang mải nhóm bếp mà chị ấy cứ gọi âm cả lên làm như báu lăm ấy. Nhà mình thì cần gì quả chuối với mấy cái kẹo ấy !

Mẹ tôi lắc đầu, tỏ vẻ không hài lòng :

– Con nói thế là sai rồi ! Dù chỉ là món quà nhỏ nhưng chị Quỳnh có quý nhà mình, có tình có nghĩa thì mới mang sang cho chứ ? Người ta vẫn nói : "Của ít lòng nhiều" mà con không biết sao ? Ấy mới là tình làng nghĩa xóm đấy con ạ !

Nghe lời mẹ nói, tôi xấu hổ lắm, vừa lặng lẽ làm tiếp công việc, vừa suy nghĩ về điều mẹ dạy. Giờ thì tôi đã hiểu thế nào là tình làng nghĩa xóm rồi.

NGUYỄN VÂN ANH

(Phường Quang Trung, TP. Nam Định)

Tục ngữ :

* Bán anh em xa, mua láng giềng gần.

Bài 8 : BIẾT ƠN THƯƠNG BINH, LIỆT SĨ

Niệm vui nhớ

Hôm ấy, trời trở lạnh, chú Bình lại bị những cơn đau hành hạ. Chú là thương binh nặng. Cô Liên, vợ chú là thanh niên xung phong. Mọi người kéo đến đủ, người đi gọi xích lô, người thì thu dọn quần áo, an ủi cô Liên... Tôi và cô Liên cùng lên xích lô đi bệnh viện. Chú Bình vào phòng cấp cứu, cô Liên ra làm thủ tục nhập viện. Cô y tá nhìn cô Liên rồi hỏi :

– Chị là người nhà anh Trần Văn Bình ? Tình hình nguy cấp, có lẽ phải điều trị lâu dài đấy. Tạm ứng viện phí là 250 nghìn đồng.

Cô Liên sững sốt vì số tiền ấy rất lớn đối với cô. Cô khẽ nói :

– Chị cho em đóng trước 150 nghìn đồng được không ạ ? Vài ba hôm nữa, em gửi chị số tiền còn lại. Nhà em ốm đau luôn, tốn kém quá.

Tôi xen vào :

– Cô cứ ở đây chờ cháu, cháu về vay tạm mẹ cháu xem sao !

Tiền viện phí đã hoàn tất. Một tháng sau, chú Bình ra viện. Chú đã khỏe hơn. Tôi thật vui khi đã giúp được chú Bình qua cơn đau ốm.

TRẦN HƯƠNG

(Lớp 7A, THCS Lý Tự Trọng, TP. Nam Định)

Tục ngữ :

- * Uống nước nhớ nguồn.
- * Ăn quả nhớ kẻ trồng cây,
Ăn khoai nhớ kẻ cho dây mà trồng.

EM NHỚ ƠN CÁC ANH

Nhạc và lời : TRẦN NGỌC THÀNH

Vừa phẩy - Tình cảm

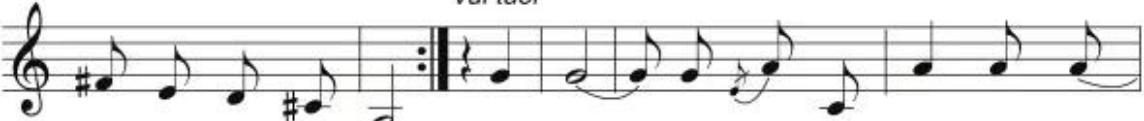


Em nhớ ơn các anh những người chiến sĩ vô danh. Em nhớ ơn các
Đây núi sông mến yêu đất trời bát ngát hương hoa. Đây áo hoa mới



anh những người anh hùng. Vì đất nước hi sinh, vì
may với màu khăn quàng. Là tất cả tương lai cuộc

Vui tươi



nước anh quên thân mình.

sông yên vui bao ngày. Cho em yêu những dòng sông thân thương



yêu từng ngọn núi quê mình còn vang chiến công. Trên từng tấc



đất quê hương thăm máu bao đời, tuổi nhỏ chúng em lớn lên



gìn giữ vun bồi, cho cây trái ngàn đời trổ hoa thơm.

Bài 9 : ĐOÀN KẾT VỚI THIẾU NHI QUỐC TẾ

Gửi bạn Chile

Tặng bạn Mi-ray-a Hi-li-mét, 15 tuổi, ở Xan-chi-a-gô,
Chi-lê, có bài thơ "Bức thư ngỏ gửi Việt Nam" đăng
báo TNTP số 524.

Tôi chưa gặp bạn lần nào
Mà nghe thơ bạn, lòng sao bồi hồi...
Bạn yêu Đất nước của tôi
Trong trong dòng suối, mây trời xanh xanh.
Yêu bao bạn nhỏ hiền lành
Nụ cười hé nở, mắt xanh ánh trời.
Giặc Mĩ nó đến nước tôi,
Búp bê nó giết, bao người nó tra.
Nó bắn cả cụ mù loà,
Nó thiêu cả bé chưa và được cõm.
Bạn ơi ai chẳng căm hờn,
Làng tôi thêm lượt lên đường tòng quân.
Miền Nam thắng trận Đông Xuân,
Miền Bắc bắn rụng hàng ngàn máy bay.
Chúng tôi đến lớp ngày ngày,
Mũ rom tôi đội, túi đầy thuốc men.
Ao trường vẫn nở hoa sen,
Bờ tre vẫn chú dế mèn vuốt râu.
Chúng tôi chẳng sợ Mĩ đâu
Vẫn vui, vẫn hát những câu rộn ràng
Bao giờ bạn đến Việt Nam
Bạn xem Mĩ chết, bạn thăm Bác Hồ...

TRẦN ĐĂNG KHOA

TIẾNG CHUÔNG VÀ NGỌN CỜ

Nhạc và lời : PHẠM TUYÊN

Nhịp đi

The musical score consists of seven staves of music in G clef, 2/4 time, and B-flat key signature. The lyrics are written below each staff, corresponding to the notes. The score begins with a melodic line that sets the opening lyrics: "Trái đất thân yêu lòng chúng sảng". The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests. The lyrics describe the Earth, love, and the world. The score then transitions to a section with a faster tempo, indicated by the instruction "Nhanh - Nhộn nhịp". This section includes the line "Boong bính boong! Hòi chuông", which likely represents the sound of a bell.

Trái đất thân yêu lòng chúng sảng
Thế giới quanh em bùng sáng
em lên xiết bao tự hào.
mỗi sớm bình minh.
Một bàn quả cầu em đẹp tươi lung linh
Bàn tay em điểm tô cho trái trái
giữa trời sao. Trái đất chính muôn
đất đẹp xinh. Thế giới muốn
là nhà bao gắn bó thiết tha.
hoa bình và chán ghét chiến tranh.
Và bạn nhõ gần xa đầy chính gia
Cùng hoà chung tiếng hát chúng em có
đình chung của ta. Boong bính boong! Hòi chuông
chung niềm tin.

Nhanh - Nhộn nhịp

Boong bính boong! Hòi chuông

ngân vang khắp nơi. Trong khúc ca đầy tình yêu thương sảng
ngời. Boong bình boong ! Cờ bay giữa tiếng chuông ngân.
Hãy phất cao lên lá cờ hòa bình cờ của ta.

TRẺ EM HÔM NAY, THẾ GIỚI NGÀY MAI

Nhạc : LÊ MÂY
Thơ : PHÙNG NGỌC HÙNG

Thầm thì - Xao động

Trẻ em hôm nay Thế giới ngày mai
Đó là vẫn thơ cũng là câu hát
Trẻ em hôm nay Thế giới ngày mai
Xin được nhắc ngàn lần hơn thế

A musical score for a Vietnamese folk song. The score consists of seven staves of music in G clef, common time. The lyrics are written below each staff. The lyrics are:

Trái đất chưa im tiếng bom rơi
 Xin điệp khúc triều lần hơn
 thế Bao trẻ em còn đói rách trên
 đời Bạn có nghe trẻ em
 khóc, trẻ em cười Bạn có
 nghe trẻ em khóc trẻ em cười
 Trẻ em hôm nay Thế giới ngày mai.

Bài 10 : TÔN TRỌNG KHÁCH NƯỚC NGOÀI

Em bé bán Lau

Từ ngày mở công trường xây dựng Công trình thuỷ điện Sông Đà, các chuyên gia Liên Xô (trước đây) từ Hà Nội lên mỗi ngày một nhiều. Các cô, các chú, các bác ấy ra cả chợ Cốc để mua bán.

Không hiểu khi đi chợ ở bên Liên Xô như thế nào, chứ khi sang bên nước ta, người Liên Xô chỉ xách cái túi vải nhựa. Nom thật lạ mắt, có lúc đến là vui.

Nhìn cái cảnh một cô Liên Xô hai tay bưng cả một nấm măng giơ như sợ nước bắn vào người trên suốt cả quãng đường dài, ai cũng tòm tèm. Rồi mua bưởi nữa chứ. Có chú lại cặp hai quả vào hai nách, hai tay xách túi Mấy cậu choai choai cứ chỉ trỏ, ra điều lạ lăm.

Buổi ấy, Bàn Văn Muôn xuống chợ thăm bạn. Em liền chạy tới chỗ cô Liên Xô cầm măng ra hiệu đứng lại. Trong lúc cô Liên Xô và chú cùng đi đứng lại thì Muôn dùng con dao nhỏ cắt một vòi tre bên đường, róc sạch lá, dùng làm cái lạt xâu gọn mổ măng rồi túm mồi, đưa cho cô Liên Xô. Cả mấy quả bưởi của chú cùng đi nữa, em cũng làm như vậy. Xong em đứng lùi lại, cúi chào và khoén cười

Cả hai người Liên Xô cùng cười và chìa tay ra :

- Xpa-xi-bo ! Xpa-xi-bo !

Muôn cũng giơ tay ra và nói :

- Chào cô ! Chào chú ! rồi vẫy vẫy

Em chưa hiểu ngay lời nói của cô chú ấy là "Cảm ơn ! Cảm ơn !", nhưng em thấy chắc là mình đã làm cho cô, chú ấy vui lòng Việc nhỏ ấy mà, có gì đâu !

Và em bé bản Lau, một bản nằm trên bờ sông Đà, cứ vừa đi vừa ngoái nhìn hai người Liên Xô cho đến lúc khuất hẳn

PHONG THU
(Đạo đức 5, NXB GD-1997)

Bài 11 : TÔN TRỌNG ĐÁM TANG

Chuyện buồn

– Thế là hết một đời người ! – Mẹ tôi thở dài và thốt ra câu nói đó khi nghe tin bác Chất qua đời.

Hôm nay là ngày đưa bác về nơi an nghỉ cuối cùng. Vì đám ma có đi ngang qua xóm tôi, nên từ sáng mọi người đã chuẩn bị để cùng đưa đám. Lũ trẻ chúng tôi quyết định đi theo sau cùng, nên đợi đám ma đi qua gần hết mới nhập vào. Nhưng, những người đi sau cùng làm chúng tôi khụng lại. Họ đi đưa đám mà vẫn cười nói vui vẻ mặc dù tay họ đang cầm những cây nhang cháy dở. Chúng tôi cứ thắc mắc mãi, không hiểu những người đó đi đưa đám ma để làm gì ? Họ muốn chia sẻ nỗi buồn với gia đình có người đã khuất hay họ muốn đi cho có lệ mà thôi ?

Tôi thấy thật đáng buồn khi chứng kiến cảnh tượng trên !

VŨ THỊ NGỌC HÀ

(Thôn 2, Blao Srê, Lộc Châu, Bảo Lộc, Lâm Đồng)

Tục ngữ :

Nghĩa tử là nghĩa tận.

Bài 12 : TÔN TRỌNG THƯ TỪ, TÀI SẢN CỦA NGƯỜI KHÁC

Trộm ổi

Một buổi sáng, đi qua nhà cô Thắm, tôi nghe tiếng lao xao trong vườn liền ngó vào. Thì ra trong vườn nhà cô có hai bạn trai đang hái trộm ổi. Thấy vậy, tôi liền hỏi :

- Sao các bạn lại hái ổi nhà cô Thắm và còn bẻ cành nữa ?
- Việc gì đến mày, mày đâu phải chủ nhà mà bày đặt lên giọng ? Hừ...
- Há lẹ lên, "bả" sắp về rồi !

Tôi buồn bã bước đi, nhưng lòng tức "anh ách", vì các bạn trai không biết nghĩ. Gia đình cô Thắm rất nghèo, chồng mất sớm, một mình cô phải lo cho ba con ăn học. Các bạn không biết giúp đỡ thì thôi, lại còn hái trộm ổi. Việc làm của hai bạn trên thật đáng trách phải không các bạn ?

VÕ THỊ MINH TÂM

(Lớp 8A3, THCS Quang Trung, Đà Lạt, Lâm Đồng)

Hương ổi vườn bên

Nhà tôi với nhà bác Nam cách nhau mỗi hàng rào chè mạn sơ sài. Vườn nhà bác có cây ổi sum sê quả. Mùa ổi chín, hương ổi bay sang cả bên nhà tôi. Tôi có cô bạn Lợi nghịch có tiếng lại thích ăn trái cây. Một cây táo nhà tôi được nó thăm hỏi luôn khiến tôi sốt cả ruột. Lần nó tới học với tôi, chưa đặt cặp, mũi nó đã đánh hơi tới tấp :

– Uイ cha, mùi ổi ngon quá ta !

Tôi cảnh cáo liền :

– Của nhà bác Nam đấy, coi chừng.

Nó hạ giọng :

– Bác ấy có nhà không ?

Tôi lườm nó :

– Nhà bác ấy đi làm cả, nhưng cấm nghe không !

Quay đi quay lại không thấy nó, tôi vội chạy ra sau nhà. Nó đã vắt véo trên cây ổi từ lúc nào. Thấy tôi, nó giơ quả ổi lên nhe răng cười. Tôi chợt nghe tiếng loạt xoạt rồi tiếng chó sủa vang. Chết rồi, tôi quên nói với nó nhà bác Nam có một con chó béc-giê to đùng. Con chó nhận ngay ra thủ phạm. Nó lao tới sủa inh ỏi. Cô bạn tôi mặt xanh như lá ổi, co rúm người trên cành. Nó bị giam như thế tới tận lúc bác Nam về. Lúc được vào nhà, mặt buồn rười rượi, nó trách tôi :

– Con chó dũ thế cậu không cho tớ biết. Đen thật. Bác Nam đã tha cho tớ mà con chó còn chực xông vào người tớ. Đúng là loài chó, chẳng biết thương người ta gì cả. Kiến đốt sưng hết cả lên đây này...

ĐỖ TUYẾT PHƯƠNG

(Xóm 10, Hoằng Long, Hoằng Hoá, Thanh Hoá)

Bài 13 : TIẾT KIỆM VÀ BẢO VỆ NGUỒN NƯỚC

Mình cứ biết mình...

Ngày chủ nhật tôi sang nhà chị Lan chơi. Chị ở nhà một mình, bố mẹ đi vắng cả. Tôi theo chị xuống bếp, khi đi qua bể nước tôi nhìn thấy vòi nước chảy đầy chậu rau rồi mà chị không vặn vào. Tôi hỏi :

- Chị Lan ! Nước đầy rồi kia sao chị không vặn vào ?
Chị nói một cách rất tự nhiên làm tôi phải bất ngờ :
 - Em cứ để đầy, vặn vào làm gì. Nước đầy thì phải tràn, có gì đâu mà em ngạc nhiên.

Bể nước nhà chị thông với bể nước công cộng của khu dân cư. Tôi nói tiếp :

- Chị không biết dùng thế này là lãng phí à ?
 - Ôi dào ! Có 30 nghìn đồng một tháng mỗi gia đình tội gì không dùng thoải mái, làm gì cứ phải tằn tiện từng giọt nước. Mình đóng tiền đầy đủ thì mình được dùng, ai ngăn cản nào ?
 - Thế người ở cuối nguồn ?
 - Mình cứ biết mình trước đã, nghĩ làm gì cho mệt !
- Nhưng... tôi chưa kịp nói hết câu thì chị gắt lên :
- Mà em nói chuyện này làm gì ? Nhà em dùng nước giếng chứ có dùng nước bể công cộng đâu mà sợ nhà chị dùng hết.

Trước câu nói của chị, tôi không còn biết nói gì nữa.

Chị Lan chưa nhận thức được việc tiết kiệm nước quan trọng đến thế nào.

PHẠM THỊ VÂN HẠNH

(Lớp 8A, THCS Yên Thường, Gia Lâm, Hà Nội)

Nước uống sao lại...

Hôm nay là ngày trực nhật, vì vội đi nên ăn sáng xong tôi chưa kịp uống nước. Ở trường tôi có thùng nước dùng chung cho học sinh, vừa trực nhật xong tôi đến uống nước ngay. Khi đến nơi thì có nhiều học sinh nam nữ khác lớp tôi cùng đứng ở đó để uống nước. Tôi lấy ca, vội lấy nước uống thì chợt có một bạn lớp 6 la lên :

- Này anh ! Sao anh lại lấy nước uống để rửa tay chân và làm ướt hết chỗ đứng của khu vực uống nước này vậy ? Thầy hiệu trưởng đã nhắc nhở không được lấy nước uống để rửa tay chân mà ?

Bạn nam kia quay lại trừng mắt nhìn bạn học sinh lớp 6 :

– Lôi thôi cái gì, người ta làm gì thì kệ người ta, đừng có nhiều chuyện !

Bạn lớp 6 vừa định nói gì đó nhưng bạn nam kia đã bỏ đi. Đó có phải là một học sinh vô kỉ luật không các bạn ?

LA THỊ TRIỀU NGUYÊN
(THCS Mỹ Thạnh, Thủ Thừa, Long An)

Bài 14 : CHĂM SÓC CÂY TRỒNG, VẬT NUÔI

Chú mèo lạc mẹ

Đường phố đã ướt sũng bởi trận mưa đầu mùa. Hoa ngồi trên cành gác nhỏ, nhìn về phía những mái nhà cao tầng san sát, mờ ảo trong mưa và suy nghĩ về điều gì đó sâu lắng. Bất giác Hoa nhìn thấy một chú mèo lạc mẹ đang nằm ú rũ trên mái hiên, Hoa vội nhoài người mặc cho mưa rơi ướt áo, bế chú mèo vào nhà. Chú mèo gầy gò, thiếu não cố mở to đôi mắt yếu ớt, thơ ngây. Hoa lục lọi trong chạn để tìm một chút thức ăn cho mèo. Chú mèo ăn ngon lành, đôi khi vẫn ngoặc mắt lên nhìn Hoa vẻ thăm dò, rụt rè. Hoa thương mèo con lắm.

Giờ đây bóng tối đã bao trùm cả thành phố và căn gác nhỏ. Ngoài kia trời vẫn mưa. Đêm đó, Hoa không còn cảm thấy buồn nữa, bởi đã có mèo con làm bạn. Hoa thấy mình thật sung sướng và ấm áp trong lòng.

Một ngày mới lại bắt đầu. Mưa đã tạnh. Ngoài trời se se lạnh báo hiệu mùa đông đã đến. Mùa đông đem theo những cơn gió nhẹ lướt qua cũng đủ tạo cho người ta cảm giác tái tê. Hoa vội choàng chiếc áo khoác, rồi đội rổ bánh mì đi bán. Hoa chợt nhớ tới chú mèo. Chú mèo đã quen hơi đến gần Hoa, dụi cái đầu tròn trĩnh với đôi mắt mở to tinh khôn. Hoa hiểu chứ, chú mèo muốn đi theo lắm nhưng ngoài trời lạnh thế kia làm sao cho mèo đi được. Hoa ôm mèo con vào lòng vuốt ve, thì thầm với chú một điều gì đó. Chú mèo tỏ vẻ nghe lời, nằm thu gọn

trong chiếc chǎn chiên ngǎm nhìn Hoa ra đường cùng rổ bánh mì.
Bóng Hoa xa dần.

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG ANH
(Lớp 7G, THCS Lê Ngọc Hân, Hà Nội)

Người làm vườn và các con trai

Một người làm vườn nọ muốn tập cho các con trai quen với công việc vườn tược. Trước khi chết, ông gọi chúng đến gần và bảo :

– Các con của cha ! Sau khi cha chết đi, các con hãy tìm trong vườn nho, có thứ cha chôn giấu ở đó.

Những đứa con nghĩ rằng có lẽ ở đây có một kho của, nên sau khi cha qua đời, chúng bắt đầu đào bới cả khu vườn lên. Chúng không tìm thấy kho báu, nhưng đất trong vườn thì được đào xới kĩ đến nỗi nho ra trái gấp bội. Nhờ vậy, chúng trở nên giàu có.

LÉP NI-CÔ-LAI-È-VÍCH TÔN-XTÔI
(Báo Khăn quàng đỏ số 21)

Bé con và mèo con

Đây là lần thứ ba gia đình tôi chuyển nhà. Căn nhà của một người bà con đi nước ngoài để lại, hai năm không có người ở, đồ đạc ngổn ngang, lộn xộn, bụi phủ đầy, đụng vào là bụi bay khắp nơi. Cả nhà xúm vào quét dọn, ai cũng bịt kín đầu tóc, mặt mũi như Nin-gia. Dọn dẹp gần xong, bỗng mọi người nghe văng vẳng tiếng kêu nhỏ xíu :

– Meo... meo...

Một chú mèo con bé xíu đang run rẩy, mở to mắt nhìn mọi người, vẻ nhút nhát, khép nép đi ra từ đống thùng giấy cũ.

– Hình như mèo hoang ai vứt đi đây – Mẹ tôi nói.

Tức thì cu Tí, cậu em kế tôi nói ngay :

– Vậy cho con, để con nuôi.

Em gái tôi, một cô bé mới bốn tuổi, lùn cùn chạy tới :

– Mèo của em, mèo của em.

Cậu anh lớn bùi môi :

– Xí, của mày hồi nào ?

Xem chừng sắp nổ ra cuộc giành giật, bố tôi can thiệp :

– Thôi, hai đứa... Căn nhà này coi bộ có chuột. Vậy cho con mèo này nhập hộ khẩu. Bố giao quyền trông coi mèo cho bé Xíu, còn anh Tí lo chuyện cơm nước cho con mèo, nghe chưa !

– Dạ.

Cu Tí dạ mà đôi mắt hết lườm, lại đến miệng nguýt cô em bé bỗng.

Xem ra con mèo đúng là mèo hoang thật vì hàng xóm xung quanh không ai đến nhận. Nó nghiêm nhiên trở thành em út trong gia đình (theo lối gọi của bé Xíu). Cô bé thương mèo và vì quen sạch sẽ nên có lầm điều dở khóc dở cười xảy ra, ví dụ con mèo bắt được con gián, con Xíu cầm cây bắt mèo nhả ra cho bằng được (nó bảo không cho mèo ăn uống mất vệ sinh) ; mèo lon ton ra ngoài sân chơi, con bé bế mèo vào, nhúng vô chậu nước định rửa chân làm con mèo hốt hoảng giãy giụa, bắn nước tung toé và suýt chút nữa thì cào cho cô bé một trận. Cu Tí châm chọc :

– Bé Xíu phải mua giày cho mèo đi thôi. Mà phải mua hai đôi áy chứ, vì mèo có đến bốn chân. Chà, chà ! Nếu thế thì mẹ có thể cắt khoản tiền ăn kem buổi chiều của nó được rồi.

– Á... à...

Con Xíu hé lén. Cứ thế hai anh em cứ trêu chọc nhau suốt, toàn những chuyện xoay quanh con mèo. Cho đến một ngày :

– Mẹ ơi, con mèo có bầu – Thằng Tí kêu lên – A ha, không phải là mèo con nữa mà là mèo mẹ rồi.

Bé Xíu nhăn mặt :

– Không chịu, không chịu !

Cu Tí quát :

– Cái con bé này ! Mèo bé mãi rồi cũng lớn chứ. Như mày áy, có bé mãi được không ?

- Nhưng mà em lớn chậm, còn mèo sao lớn nhanh thế ?
- Thì trời sinh giống mèo nó vậy.

Rồi cũng đến ngày những chú mèo con ra đời, ba chú nhỏ tí, thật dẽ thương : một chú tuyêt một màu trắng, một chú lốm đốm mướp và một cô tam thể. Bây giờ em Xíu không thèm để ý đến mèo mẹ nữa mà luôn quấn quýt với bầy mèo con. Khi những chú mèo con lớn lớn, biết loảng quăng chạy nhảy khắp nhà, Xíu hay đặt chúng vào cái rổ mây cẩm hoa của mẹ, xách đi chơi loanh quanh trong nhà. Nó làm cho ba chú mèo con một cái ổ nhỏ lót rơm. Nhưng trái với mong đợi của Xíu, chẳng con mèo nào chịu vào đó hết, vì chúng thích nằm gần mèo mẹ trong góc bếp ấm áp hơn. Thằng Tí được thể liền châm chọc :

- Làm cái ổ xấu hoắc mà đòi người ta vô đó ở !

Bé Xíu vênh mặt :

- Người ta nào ? Em làm cho mèo của em chứ có làm cho anh đâu mà người ta, người ta !

- Xí, cái ổ đó cho tao cũng không thèm.

Một hôm, bố về nhà, đi đi lại lại nhìn bé Xíu :

- Xíu này !

- Dạ.

- Ủm... ừm... Nhà bà nội ấy, nhiều chuột lắm, rồi nhà dì Mai, nhà chú Trung...

Xíu đoán được ý bố, vội nói :

- Nhưng nhà bà có con mèo to rồi.
- Ôi ! - Bố thở dài - Con mèo già ấy đã chết rồi.

Xíu oà khóc :

- Không cho mèo đi đâu, không cho con nào hết... Hu... hu...

Nó giận bố, hù bỏ cơm suốt tuần lễ nhưng mẹ biết ý, vẫn để dành cho nó một tô và lần nào cái tô đó cũng sạch láng. Thằng Tí biết em buồn nên cũng không chọc em nữa. Rồi chuyện gì tới cũng phải tới,

hôm đó, bé Xíu đi học về, thấy nhà khang khác, nó quăng cặp chạy vào bếp, rồi khóc oà :

– Trả mèo cho con đây. Trả con đây...

Nó khóc một trận kịch liệt, không ai dỗ nổi. Sau rồi nó cũng nín. Cu Tí nhẹ nhàng ngồi cạnh em :

– Xíu thương mèo con lắm phải không ?

Bé Xíu mếu máo gật đầu :

– Vậy Xíu phải biết chia sẻ mấy con mèo đó cho các em nhỏ khác nữa chứ. Này nhé : nhà bà nội có bé Hà, nhàdì Mai có cu Minh, nhà chú Trung có cu Chiến, tụi nó mà có mèo con chắc cũng vui lắm.

– Nhưng mà tụi nó có thương mèo con bằng em không ?

– Thương chứ ! Thương y như là Xíu thương vậy đó !

Bé Xíu khoén cười. Dù sao nó vẫn còn con mèo mẹ và chẳng bao lâu nữa, nó lại có cả bầy mèo con.

ĐINH THỊ THU HẰNG
(Báo *Khăn quàng đỏ* số 20)

BÀI HÁT TRỒNG CÂY

Nhạc : VĂN TIẾN

Lời : BẾ KIẾN QUỐC

The musical score consists of three staves of music in G clef, common time, with a tempo marking of 'Vui tươi - Hơi nhanh'. The lyrics are written below the notes:

Vui tươi - Hơi nhanh

AI trồng cây, người đó có tiếng hát. Trên vòm cây, chim
hót lời mê say. AI trồng cây, người đó có ngọn gió. Rung cành cây hoa
lá đua lay lay. AI trồng cây người đó có bóng mát. Trong vòm

cây, quên nắng dài đường xa. Ai trồng cây người đó có hạnh phúc. Mong chờ
 cây lớn mau theo từng ngày. Ai trồng... ngày

⊕ 1. 2. §

... ngày. Mong chờ cây lớn mau theo từng ngày.

CHIM CHÍCH BÔNG

Nhạc : VĂN DUNG

Lời : NGUYỄN VIẾT BÌNH

Chim chích bông bé tẹo teo. Rất hay trèo từ cành
 na ra cành bưởi sang bụi chuối. Em vẫy gọi chích bông ơi !

Luống rau xanh sâu đang phá. Chim xuống nhé có thích
 không ? Chú chích bông liền sà xuống bắt sâu cùng và luôn
 mồm. Thích thích thích ! Thích thích thích !